

PROTOKÓŁ KONTROLI

Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomiankach, 05-092 Łomianki, ul. Szpitalna 7, numer statystyczny REGON 010398383, zwanego dalej „OPS”.

Kierownikiem OPS, od dnia 1 lipca 1996 r., jest Pani Anna Dziewulska.

[dowód: akta kontroli, str. 5]

Kontrolę przeprowadzili kontrolerzy z Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Warszawie:

- Rafał Sowa – starszy inspektor kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 057059 z dnia 12 lutego 2007 r., w okresie od dnia 15 lutego 2006 r. do dnia 16 marca 2007 r.,
- Maciej Jastrzębski – starszy inspektor kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 057058 z dnia 12 lutego 2007 r., w okresie od dnia 15 lutego 2007 r. do dnia 16 marca 2007 r., z przerwą w dniach 19-20 lutego 2007 r.

[dowód: akta kontroli str. 1-3]

Kontrolę przeprowadzono w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o dłużnikach alimentacyjnych”.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Uchwałą XXV/163/2004 z dnia 9 listopada 2004 r. Rada Miejska w Łomiankach nadała OPS statut, zgodnie z którym m.in. OPS wykonuje ustawowe zadania własne i zlecone Gminie, określone w ustawie o pomocy społecznej i ustawie o świadczeniach rodzinnych. Statut nie przewiduje wykonywania przez OPS zadań określonych w ustawie o dłużnikach alimentacyjnych.

[dowód: akta kontroli, str. 17-21]

P. A. Dziewulska – Kierownik OPS wyjaśniła, że zadania z ustawy o dłużnikach alimentacyjnych wykonuje na podstawie pełnomocnictwa udzielonego Kierownikowi OPS przez Burmistrza oraz, że już wystąpiła do Burmistrza Miasta i Gminy Łomianki o poddanie pod obrady Rady Miejskiej o wprowadzenie zmian w Statucie.

[dowód: akta kontroli, str. 83-85]

Za zgodność z oryginałem.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

Dziewulska

Upoważnieniem z dnia 1 września 2005 r. Burmistrz Gminy upoważnił P. A. Dziewulską – Kierownika OPS do „*prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych*”.

[dowód: akta kontroli, str. 9]

1. Ewidencja księgową wydatków związanych z zaliczką alimentacyjną

Ewidencja księgową prowadzona w OPS zawierała konta analityczne przeznaczone wyłącznie do księgowania wydatków i należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej oraz zwrotu zaliczek wyegzekwowanych przez komornika sądowego. W ewidencji księgowej nie wyodrębniono konta analitycznego do księgowania kosztów obsługi zaliczek alimentacyjnych; księgowane są one na koncie analitycznym przeznaczonym do księgowania wydatków z tytułu zaliczki alimentacyjnej.

[dowód: akta kontroli, str. 51, 61-79]

P. A. Dziewulską – Kierownik OPS wyjaśniła: „*w ewidencji księgowej Ośrodka wyodrębniono konto analityczne do księgowania kosztów zaliczki alimentacyjnej i to samo konto służy do ewidencji kosztów obsługi zaliczki. Dane niezbędne do sprawozdania rzeczowo-finansowego o wydatkach na zaliczki alimentacyjne są ujęte w księgach według klasyfikacji budżetowej. Pozwala to na ustalenie wysokości poniesionych wydatków na wypłatę zaliczki alimentacyjnej jak i wydatków związanych z jej obsługą*”.

[dowód: akta kontroli, str. 83-85]

OPS posiadał odrębny rachunek bankowy do wpłacania środków wpłaconych przez komorników z tytułu odzyskanych zaliczek alimentacyjnych.

W dniu 18 lipca 2006 r. Komornik Sądowy Rewiru VI dla m.st. Warszawy wpłacił na konto OPS 136,89 zł z tytułu wyegzekwowanej zaliczki alimentacyjnej od dłużnika alimentacyjnego. Kwota ta została wykazana w sprawozdaniu Rb-27 ZZ za IV kwartał 2006 r.

Dane wykazane w sprawozdaniach Rb27-ZZ były zgodne z danymi znajdującymi się w ewidencji księgowej.

[dowód: akta kontroli, str. 51, 61-79]

2. Działania OPS w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej

W 2006 r. OPS wypłacił 1.099 zaliczek alimentacyjnych na łączną kwotę 263.855,00 zł; z pomocy tej skorzystało 47 rodzin. Koszty obsługi tych zaliczek wyniosły 7.915,00 zł. Zaliczki alimentacyjne w całości zostały wypłacone ze środków pochodzących z dotacji ce-

Za zgodność z oryginałem.
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Dziewulską
mgr Anna Dziewulską

lowej z budżetu państwa; Gmina nie wydatkowała środków własnych na zaliczki alimentacyjne.

Na koniec 2006 r. należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych wynosiły 366.948,00 zł. Kwoty odzyskane od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych wyniosły 136,89 zł, z tego 68,45 zł stanowiło dochody budżetu państwa, a 68,45 zł – dochód własny gminy.

W 2006 r. w Gminie nie wystąpiły przypadki umorzenia należności dłużników alimentacyjnych oraz przypadki zwrotu nienależnie pobranych zaliczek.

[dowód: akta kontroli, str. 53-59]

Do kontroli działań OPS w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o dłużnikach alimentacyjnych wybrano:

- 50 postępowań zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu zaliczki alimentacyjnej – w zakresie działania OPS jako organu właściwego wierzyciela, z czego w 6 przypadkach OPS był również organem właściwym dla dłużnika (dłużnicy byli wpisani do rejestru dłużników prowadzonego przez OPS); do wybrania zastosowano metodę doboru losowego prostego,
- 25 pozostałych postępowań, w których dłużnicy znajdowali się w rejestrze dłużników prowadzonym przez OPS – w zakresie działania OPS jako organu właściwego dla dłużnika; wybrano wszystkie takie przypadki.

Z dokumentacji postępowań 31 dłużników alimentacyjnych wpisanych do rejestru dłużników w OPS wynikało, że w 2006 r. 13 dłużników posiadało miejsce zamieszkania na terenie Gminy Łomianki. Dla tych dłużników Burmistrz Gminy Łomianki był organem właściwym w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych. W pozostałych 18 przypadkach, w 10 OPS otrzymał informację o nie zamieszkiwaniu przez dłużników na terenie Gminy z zakładów karnych, Urzędu Gminy lub otrzymał aktualne adresy dłużników. Natomiast w 8 przypadkach OPS uzyskał informacje o nie zamieszkiwaniu dłużnika z adnotacji urzędu pocztowego na zwróconej korespondencji lub od osób wcześniej zamieszkujących z dłużnikiem.

[dowód: akta kontroli, str. 37, 89-95]

P. A. Dziewulska – Kierownik OPS wyjaśniła: „W przypadku 8 ww. dłużników podjęte zostały czynności zmierzające do ustalenia miejsca zamieszkania na terenie Łomianek: wysyłanie wezwań o stawiennictwo w OPS, oświadczeń osób zameldowanych pod wskazanym adresem, adnotacji z poczty (wyprowadził się). Ustaliliśmy, że takie metody działania są wiary-

Za zgodność z oryginałem.
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Dziewulska
mgr Anna Dziewulska

godne w stosunku do prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. OPS przekazał do komornika sądowego informacje, iż nie jest organem właściwym ww. dłużników. Informacje uzyskane przez pracowników socjalnych o niemożności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w związku z nie zamieszkanie dłużników na terenie naszej Gminy, zostały potwierdzone przez Referat Spraw Obywatelskich. U. M i G”.

[dowód: akta kontroli, str. 45]

Czynności podejmowane w 2006 r. przez OPS wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie Gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Nr sprawy	Informacje od komornika	Wezwania na wywiad środowiskowego	Data wywiadu środowiskowego	Informacje z PUP o możliwości aktywizacji zawodowej	Wystąpienie do Starosty o skierowanie do robót publicznych	Informacja dla wierzyciela lub organu wierzyciela o prawie złożenia wniosku o ściąganie przestępstwa alimentacyjnego	Wystąpienie do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy (po złożeniu wniosku o ściąganie przestępstwa alimentacyjnego)
1.	1/2006	19.01.06	27.03.06 16.04.06 08.05.06	Nie przeprowadzony w 2006*	Brak odpowiedzi*	Brak	Brak	Nie
2.	4/2005	7.11.05	Brak	20.01.06	Zarejestrowany, ubezpieczony	Brak	Brak	Brak
3.	12/2006	Pismo OPS Pułtusk 09.03.2006	30.03.06	05.06.06	Brak odpowiedzi*	Brak	Brak	Brak
4.	17/2006	20.05.06	30.05.06 06.06.06 12.06.06	Brak	14.08.06 - poszukuje pracy	Brak	Brak	Brak
5.	18/2006	20.05.06	19.06.06 05.07.06	Brak	18.06.06 - zarejestrowany; ubiega się o rentę, mimo że nie spełnia wymagań	Brak	Brak	Brak
6.	21/2006	20.05.06	19.06.06 05.07.06	Brak	13.12.06 - brak możliwości aktywizacji	Brak*	Brak	Brak
7.	23/2006	20.06.06	26.07.06	01.08.06	Brak odpowiedzi*	Brak	Brak	Brak
8.	24/2006	14.07.06	31.07.06	Brak	13.12.06 - brak możliwości aktywizacji	Brak*	Brak	Brak
9.	27/2006	03.07.06	13.07.06 16.08.06 08.01.07	Brak	6.09.06 - brak możliwości aktywizacji	Brak	Brak	Brak
10.	28/2006	25.07.06	04.09.06	13.09.06	Brak odpowiedzi*	Brak	Brak	Brak
11.	29/2006	08.11.06	15.11.06	Brak	13.12.06 - nie zarejestrowany	Brak*	Brak	Brak
12.	30/2006	21.11.06	04.12.06	14.12.06	Nie wystąpił	Brak	Brak	Brak
13.	31/2006	18.11.06	06.12.06 08.01.07	Brak	Nie wystąpił	Brak	Brak	Brak

* Czynności podjęte w 2007 r.

[dowód: akta kontroli, str. 97-99]

Za zgodność z oryginałem.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

Dziewulski
mgr Anna Dziewulska

2.1. Przekazywanie przez komornika informacji do OPS o stanie egzekucji i przekazywanie komornikowi przez OPS informacji istotnych dla skuteczności egzekucji

Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych „w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczenia alimentacyjnego komornik sądowy prowadzący postępowanie jest zobowiązany do poinformowania organu właściwego dłużnika o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności”, zaś „organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu wszelkie informacje istotne dla skuteczności egzekucji”.

Spośród 13 spraw dłużników zamieszkujących na terenie Gminy, w 12 przypadkach OPS otrzymywał informacje od komorników o stanie egzekucji. W 1 przypadku (12/2006) postępowanie toczyło się na skutek powiadomienia przez OPS w Obrytem.

Spośród 13 spraw dłużników zamieszkujących na terenie Gminy, we wszystkich przypadkach OPS przekazywał komornikom posiadane informacje istotne dla egzekucji.

[dowód: akta kontroli, str. 89, 97-99]

2.2. Wnioskowanie przez organ właściwy dłużnika występował do OPS o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego

Zgodnie z art. 2 pkt 3 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych organem właściwym dłużnika jest burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika. Zaś zgodnie z art. 5 § 2 pkt 3 w zw. z art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. – Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) organem administracji publicznej jest również podmiot, który jest powołany na podstawie porozumienia do załatwiania spraw w drodze decyzji administracyjnych.

W Gminie Łomianki zadania wynikające z ustawy o dłużnikach alimentacyjnych realizował Kierownik OPS na podstawie upoważnienia udzielonego przez Burmistrza. Był on więc organem właściwym dłużnika w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych. Dlatego też w 2006 r. nie zachodziły przypadki, przewidziane w art. 4 ust. 1 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych, w których organ właściwy dłużnika wnioskował do OPS o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego u dłużnika alimentacyjnego.

[dowód: akta kontroli, str. 9, 89]

W 2006 r. spośród 13 skontrolowanych postępowań, w 8 przypadkach OPS nie przeprowadził wywiadu środowiskowego pomimo wzywania dłużnika do przeprowadzenia wywiadu. W 3 przypadkach dłużnik był wzywany 3 razy:

Za zgodność z oryginałem.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

Anna Dziewulska
mgr Anna Dziewulska

- w sprawie 1/2005 ostatnie wezwanie z 8 maja 2006 r.; po wezwaniu OPS nie podjął w 2006 r. żadnych udokumentowanych czynności,
- w sprawie 17/2006 ostatnie wezwanie z 12 czerwca 2006 r.; po wezwaniu OPS wystąpił w dniu 31 lipca 2006 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Błoniu o informację o możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika,
- w sprawie 27/2006 ostatnie wezwanie z 16 sierpnia 2006 r. (OPS wezwał dłużnika również 8 stycznia 2007 r.); po wezwaniu OPS wystąpił w dniu 30 sierpnia 2006 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Błoniu o informację o możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika.

W 3 przypadkach dłużnik wzywany był 2 razy:

- w sprawie 18/2006 ostatnie wezwanie z 5 lipca 2006 r.; po wezwaniu OPS wystąpił w dniu 31 lipca 2006 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Błoniu o informację o możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika,
- w sprawie 21/2006 ostatnie wezwanie z 5 lipca 2006 r.; po wezwaniu OPS wystąpił w dniu 31 lipca 2006 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Błoniu o informację o możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika,
- w sprawie 31/2006 ostatnie wezwanie z 6 grudnia 2006 r. (OPS wezwał dłużnika również 8 stycznia 2006 r.); po wezwaniu OPS nie podjął w 2006 r. żadnych udokumentowanych czynności,

W 2 przypadkach dłużnik wzywany był 1 raz:

- w sprawie 12/2006 wezwanie z 31 lipca 2006 r.; po wezwaniu OPS nie podjął w 2006 r. żadnych udokumentowanych czynności,
- w sprawie 29/2006 wezwanie z 15 listopada 2006 r.; po wezwaniu OPS wystąpił w dniu 6 grudnia 2006 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Błoniu o informację o możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika.

[dowód: akta kontroli, str. 37-43, 97-99]

Sytuację, w której różnych dłużników wzywano do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego różną ilość razy wyjaśniła P.A. Dziewulska – Kierownik OPS: *„Każda sprawa dotycząca postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego traktowana jest indywidualnie. Brak jest przepisów jednoznacznie określających ilość wysyłanych wezwań z prośbą o skontaktowania się z pracownikami socjalnymi OPS w celu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. (...) Jednakże biorąc pod uwagę sugestie NIK, Kierownik przeprowadził naradę z pracownikami w wyniku, której ustalono zasady postępowania w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łomiankach wobec dłużników. W sytuacjach uchylania się dłużnika od przeprowadzania*

 KIEROWNIK
 Ośrodka Pomocy Społecznej
Dziewulska
 mgr Anna Dziewulska

wywiadu środowiskowego (a co za tym idzie od uchylania się od obowiązku alimentacyjnego) po trzykrotnej bezskutecznej próbie kontaktu będzie składał wniosek o ściganie za przestępstwo określone art. 209 § 1 k.k. do prokuratury albo będzie informował organ właściwy wie-rzycielki do złożenia takiego wniosku”.

[dowód: akta kontroli, str. 49]

2.3. Występowanie przez OPS do urzędu pracy o informacje o możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego u dłużnika „w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wy-wiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zwraca się do właściwego urzędu pracy o przedstawienie informacji o możliwościach aktywi-zacji zawodowej dłużnika”.

Spośród 13 dłużników alimentacyjnych mających miejsce zamieszkania na terenie Gminy Łomianki, w 7 przypadkach OPS zwrócił się do urzędu pracy o przedstawienie infor-macji o możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika i otrzymał informacje: w 3 przypadkach – o niemożliwości aktywizacji zawodowej (nr z rejestru dłużników: 21/2006, 24/2006, 27/2006); w 1 przypadku – o zarejestrowaniu dłużnika jako bezrobotnego i posiadaniu przez niego ubezpieczenia zdrowotnego (4/2005, 12/2006); w 1 przypadku – o poszukiwaniu pracy przez dłużnika (17/2006); w 1 przypadku – o ubieganiu się przez dłużnika o rentę inwalidzką (18/2006); w 1 przypadku – o nie zarejestrowaniu dłużnika w urzędzie pracy (29/2006). Na-tomiast w 6 przypadkach OPS nie wystąpił do urzędu pracy o udzielenie informacji o możli-wości aktywizacji zawodowej dłużnika (1/2005, 12/2006, 23/2006, 28/2006, 30/2006, 31/2006).

[dowód: akta kontroli, str. 39-41, 97-99]

P. A. Dziewulska – Kierownik OPS wyjaśniła: w sprawie 1/2005 – „po wielokrotnych próbach kontaktu pracownika socjalnego (...) wywiad został przeprowadzony (...) dłużnik jest zarejestrowany w urzędzie pracy bez prawa do zasiłku”; w sprawie 12/2006 – „dłużnik oświadczył, że w miarę możliwości spłaca i będzie spłacał zadłużenie alimentacyjne (na po-twierdzenie przedstawił kserokopie odpowiednich przelewów), jest zarejestrowany w PUP (...) zostało wysłane pismo do PUB w Błoniu o możliwość aktywizacji zawodowej”; w sprawie 23/2006 – „dłużnik umożliwił przeprowadzenie wywiadu, podczas którego przedstawił legity-mację ubezpieczeniową z potwierdzeniem aktualnego zarejestrowania w UP Błonie. Dłużnik oświadczył również, że jest w stanie spłacić zaległe alimenty w kwocie 200,00 zł”; w sprawie

Za zgodność z oryginałem.
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej,
Dziewulska
mgr Anna Dziewulska

28/2006 – „dłużnik umożliwił przeprowadzenie wywiadu (...) ustalono, że jest osobą niepełnosprawną (...). Jedyńm źródłem jego dochodu jest zasilek stały wypłacany przez tut. OPS, który z miesiącem październikiem 2006 r. został zajęty przez komornika sądowego na spłatę alimentów”; w sprawie 30/2006 – „aktywizacja zawodowa jest możliwa wyłącznie w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny pozostający bez zatrudnienia posiada status osoby bezrobotnej (...) dłużnik umożliwił przeprowadzenie wywiadu środowiskowego podczas którego oświadczył, że urząd pracy odmówił mu zarejestrowania z powodu braku dokumentów”; w sprawie 31/2006 – „zostało wysłane drugie wezwanie z dn. 8.01.2007 r. o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego”.

[dowód: akta kontroli, str. 45-47]

2.4. Występowanie przez OPS do starosty o skierowanie do robót publicznych

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego „w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika występuje, w razie braku możliwości aktywizacji zawodowej, z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych”.

W 2006 r. Kierownik OPS nie występował do Starosty Powiatu Warszawskiego Zachodniego o skierowanie dłużników alimentacyjnych do prac organizowanych na zasadach robót publicznych.

W dniu 12 grudnia 2006 r. Powiatowy Urząd Pracy w Błoniu poinformował OPS, że w przypadku 3 dłużników alimentacyjnych (postępowania 21/2006, 24/2006, 27/2006) brak jest możliwości ich aktywizacji zawodowej, zaś w przypadku 1 dłużnika (29/2006) nie jest on zarejestrowany w PUP w Błoniu. W stosunku do dłużników, dla których były prowadzone sprawy 21/2006, 24/2006 i 29/2006 OPS wystąpił do Starosty Powiatu Warszawskiego Zachodniego o skierowanie dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych w dniu 22 stycznia 2007 r. W odpowiedzi z dnia 5 lutego 2007 r. Pani Anna Raszkiewicz – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego wyjaśniła: „uprzejmie informuję, że dłużnicy alimentacyjni, o których mowa (...) nie figurują w ewidencji osób bezrobotnych”. Natomiast P. A. Dziewulska – Kierownik OPS wyjaśniła, iż „Powiatowy Urząd Pracy w Błoniu przed udzieleniem na piśmie odpowiedzi na wniosek, poprzedził rozmową telefoniczną informując nas, że wobec osób nie zarejestrowanych, kierowanie do prac organizowanych na zasadach robót publicznych możliwe jest jedynie wówczas gdy osoba do-

Za zgodność z oryginałem.
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Dziewulska
mgr Anna Dziewulska

browolnie zgłosi się do urzędu pracy i wyrazi nieprzymuszoną wolę współpracy, opierając się na przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy”.

[dowód: akta kontroli str. 47, 81, 97-99]

Nie wystąpienie do Powiatowego Urzędu Pracy w Błoniu o skierowanie do robót publicznych dłużnika, w stosunku do którego OPS prowadził postępowanie nr 27/2006 wyjaśniła P. A. Dziewulska – Kierownik OPS tym, że „w 2004 r. w miesiącu październiku Powiatowy Urząd Pracy wyrejestrował go z ewidencji bezrobotnych i dlatego też nie możliwa jest jego aktywizacja zawodowa. O powyższym OPS dowiedział się z pisma Powiatowego Urzędu Pracy z dnia 6 września 2006 r. Z uwagi na ten fakt nie było podstawy, aby wystąpić z odpowiednim wnioskiem do Starosty”.

Kierownik OPS wyjaśniła ponadto, iż „Burmistrz Miasta i Gminy od samego początku wejścia w życie ustawy (o dłużnikach alimentacyjnych – przyp. Kontrolerów) powierzył jej wykonanie Ośrodkowi Pomocy Społecznej, nie powiększając jednocześnie stanu zatrudnienia, ani nie zwiększył środków na zatrudnienie dodatkowego pracownika, który mógłby zająć się wyłącznie realizacją zadań wynikających z przedmiotowej ustawy. Kompleksową obsługą świadczeń rodzinnych (około 800 świadczeniobiorców), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (261 świadczeniobiorców) oraz zaliczką alimentacyjną (64 świadczeniobiorców) i postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych zajmują się tylko dwie osoby. Do obowiązków tych pracowników należy: przyjmowanie prawidłowo sporządzonych wniosków lub pomoc w ich wypełnieniu, rozpatrywanie wniosków i weryfikowanie koniecznych załączników – w przypadku braku dokumentu istotnego dla sprawy, wystąpienie z pisemnym wezwaniem do uzupełnienia dokumentów – wydawanie decyzji, przygotowanie list wypłat, sporządzanie sprawozdań. Ponadto pracownicy prowadzą bieżącą ewidencję wniosków, rejestry decyzji, oraz korespondencję z innymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Urzędami Pracy, Starostwem Powiatu i Kancelariami Komorniczymi. Każda zmiana w sytuacji świadczeniobiorcy wymaga również ponownego rozpatrzenia sprawy i związanych z tym wszystkich procedur. (...) Ponadto ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej mimo, że obowiązuje już prawie 2 lata, nie doczekała się żadnych opracowań, ani komentarzy zasługujących na uwagę. Zawilość przepisów w niej zawartych powoduje duże trudności interpretacyjne. Również oferowane szkolenia w żaden sposób nie rozwiewały wątpliwości pracowników OPS biorących w nich udział. Duża dowolność w interpretacji kolejności występowania do poszczególnych organów wymienionych w ustawie, powoduje możliwość zróżnicowanego sposobu ich realizowania”.

Za zgodność z oryginałem:

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej [dowód: akta kontroli, str. 101-105]

Dziewulska
mgr Anna Dziewulska

2.5. Działania OPS związane ze ściganiem przestępstw alimentacyjnych

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych, jeśli dłużnik uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, odmawia podjęcia prac lub uchyla się od nich, OPS powinien poinformować uprawniony podmiot o prawie złożenia wniosku o ściganie przestępstwa uporczywego uchylania się od świadczenia alimentacyjnego, przewidzianego w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.).

Spośród 13 dłużników, dla których OPS był organem właściwym, z siedmioma dłużnikami nie przeprowadzono w 2006 r. wywiadu środowiskowego (17/2006, 18/200, 21/2006, 24/2006, 27/2006, 29/2006, 31/2006; w sprawie 1/2005 wywiad przeprowadzono w dniu 15 stycznia 2007 r.). Pomimo uchylania się dłużników od przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, Kierownik OPS nie powiadomił o możliwości złożenia takiego wniosku uprawnionych podmiotów. W 1 z powyższych przypadków (17/2006) OPS był jednocześnie organem właściwym wierzyciela. Zgodnie z art. 209 § 2 Kodeksu karnego OPS mógł sam zawiadomić o popełnieniu przestępstwa określonego w § 1 tego przepisu.

[dowód: akta kontroli, str. 37-43, 51]

P. A. Dziewulska – Kierownik OPS wyjaśniła, że we wszystkich sprawach OPS nadal prowadzi postępowania. Wyjaśniła ponadto, że: w przypadku spraw 24/2006, 29/2006, 21/2006 – OPS zwrócił się do Starosty Powiatu Warszawskiego Zachodniego o skierowanie dłużników do robót publicznych; w przypadku spraw 27/2006, 18/2006 – OPS informuje organ właściwy wierzyciela do złożenia wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego; w sprawie 17/2006 – OPS, jako organ właściwy wierzyciela, zawiadomił prokuraturę o popełnieniu przestępstwa z art. 209 § 1 Kodeksu karnego; w sprawie 31/2006 – 8 stycznia 2007 wysłała drugie wezwanie o przeprowadzenie wywiadu.

[dowód: akta kontroli, str. 47-49]

Spośród 50 skontrolowanych postępowań, w których OPS był organem właściwym wierzyciela, w 2006 r. nie otrzymał informacji od organów właściwych dłużników o uniemożliwianiu przez dłużników alimentacyjnych przeprowadzenia wywiadów środowiskowych, odmowie wykonywania prac realizowanych na zasadach robót publicznych lub uchylania się od nich. Wyjątek stanowi sprawa dłużnika zarejestrowanego pod nr 17/2006, dla którego OPS był organem właściwym dłużnika i wierzyciela, przedstawiona w poprzednim akapicie.

[dowód: akta kontroli, str. 89]

Za zgodność z oryginałem.
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Dziewulska
mgr Anna Dziewulska

2.6. Występowanie przez OPS do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych, w przypadku skierowania wniosku o ściganie przestępstwa z art. 209 § 1 Kodeksu karnego, Kierownik OPS kieruje do starosty wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika.

W 2006 r. w Gminie nie wystąpiły przypadki złożenia wniosku o ściganie przestępstwa określonego w art. 209 § 1 Kodeksu karnego w stosunku do dłużników alimentacyjnych, dla których Kierownik OPS byłby organem właściwym. OPS jako organ właściwy dłużnika nie był więc zobowiązany do wystąpienia do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

[dowód: akta kontroli, str. 89]

2.7. Wytaczanie powództwa przeciwko zobowiązanym w dalszej kolejności do świadczenia alimentacyjnego

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych, w przypadku skierowania wniosku o ściganie przestępstwa z art. 209 § 1 Kodeksu karnego, OPS jako organ właściwy wierzyciela, może wystąpić z powództwem przeciwko osobom zobowiązanym w dalszej kolejności (na podstawie art. 132 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy; Dz. U. Nr 9 poz. 59 ze zm.).

W 2006 r. spośród 50 skontrolowanych postępowań zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu zaliczki alimentacyjnej, nie wystąpił żaden przypadek poinformowania OPS, jako organu właściwego wierzyciela, przez organ właściwy dłużnika alimentacyjnego o złożeniu wniosku o ściganie przestępstwa określonego w art. 209 § 1 Kodeksu karnego. Nie zachodziła więc sytuacja, w której OPS był uprawniony do wytoczenia powództwa przeciwko osobom zobowiązanym w dalszej kolejności.

[dowód: akta kontroli, str. 89]

***

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń Kontrolerzy informują Panią Annę Dziewulską – Kierownik OPS w Łomiankach o przysługującym jej prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu kontroli

Za zgodność z oryginałem
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Anna Dziewulska
mgr Anna Dziewulska

wyjaśnień dotyczących przyczyn takiej odmowy (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK). W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni - zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK - biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;

- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

Łomianki, dnia 15.03. 2007 r.

Rafał Sowa
St. inspektor k.p.

Łomianki, dnia 15.03. 2007 r.

Maciej Jastrzębski
St. inspektor k.p.

Łomianki, dnia 15.03. 2007 r.

Kierownik OPS
w Łomiankach
Anna Dziewulska

Potwierdzam odbiór jednego egzemplarza protokołu kontroli Ośrodka Pomocy społecznej w Łomiankach od kontrolerów Delegatury NIK w Warszawie: Macieja Jastrzębskiego – starszego inspektora k.p. i Rafała Sowy – starszego inspektora k.p.

Łomianki, dnia 15.03. 2007 r.

Kierownik OPS
w Łomiankach
Anna Dziewulska

Za zgodność z oryginałem
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Anna Dziewulska